

I.

Pest Megyei Bíróság
21.P. 28.270/206/52.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Pest Megyei Bíróság

a dr. Tordai Judit ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek -

a dr. Gremesberger Gábor ügyvéd (...) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és

III.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen szerzői jog megsértése és kártérítés iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság megállapítja, hogy az alperesek azon magatartásukkal, miszerint a felperes által tervezett ... logót átrajzolt, módosított formában tüntették fel az általuk gyártott és forgalmazott terméken, megsértették a felperes művének sérthetlenségéhez és egységéhez fűződő személyiségi jogát.

A bíróság kötelezi az alpereseket egyetemlegesen, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessenek meg a felperesnek 2.000.000,- (azaz Kettőmillió) forint tőkét kártérítés címén, valamint ezen összeg után év január hó 01. napjától 11 %-os, év január hó 01. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatát, tovább bruttó 120.000,- (azaz Egyszázhuszezer) forint részperköltséget.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét elutasítja.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000,- (azaz Kilencszázezer) forint kereseti illetékből külön felhívásra, az államnak a felperes 762.000,- (azaz Hétszázhatvankettőezer) forintot, míg alperesek egyetemlegesen 138.000,- (azaz Egyszázharmincnyolcezer) forint illetéket kötelesek megtéríteni.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Pest Megyei Bíróságon kell benyújtani írásban 4 egyező példányban a ... Ítéletáblához címezve.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a Pp. 73/A. § a./ pontja szerint a jogi képviselő kötelező az Ítéletábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzések ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, csak az előzetesen végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével

kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul - és a felek tárgyalás tartását nem kérték - a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el. A felek közösen kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

INDOKOLÁS :

A bíróság a peres felek nyilatkozatai, a felperes személyes előadása, a cégmásolatok, a becsatolt faxmásolat, a <<http://www.emblema.hu/index>> honlapról május 31.napján letöltött emblémák és magyarázó szövegek, a meghallgatott ... és ... tanúk vallomása, a becsatolt CD lemezekre rögzített grafikai anyag, a perbe bevezetett szerzői jogi szakértői testület véleménye, valamint a per egyéb adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A felperes tervező grafikus, ...-tól a Művészeti Alap, majd később a Tervező Grafikus Kamara tagja. ...-ben Nívó-díjat kapott a ... férfiillatszer termék arculatáért. ...-ben pedig az év legjobb plakátja verseny első díjasa lett. Főbb tervezési területei emblémák, vállalati arculatok, termékarculatok és internet megjelenése, tervezése. körüli időszakban a MAHÍR vállalat felkérésére elkészítette, többek között, a ... logóját, valamint ezzel együtt vitamin termékcsalád arculatát.

A II. rendű alperes és felperes között felhasználási megállapodás jött létre a MAHÍR közvetítésével. A II. rendű alperes az akkor hatályos 6/1970. (VI.24.) MM számú rendelet 1. számú mellékletében meghatározott 15.000,- forint fix díjat, a MAHÍR-on keresztül a felperesnek megfizette.

A szerződés ma már nem áll rendelkezésre.

A felperes által tervezett logó a ... termékeken a módosításig volt látható. A gazdasági életben megvalósult tényleges megjelenés alapján, a felperes a logó szerzője, a II. rendű alperes pedig felhasználónak minősül.

A II. rendű alperes ...-ben történt alapításakor ... Részvénytársaság nevet viselte. Elnevezése november 20. napján ... Részvénytársaságra változott, jelenleg szeptember 19. napjával kezdődő hatállyal ... Zártkörűen Működő Részvénytársaságként működik. A Cgt. szerint átalakítás nem történt.

Az I. rendű alperes alapítására szeptember 25. napján került sor ... Részvénytársaság elnevezéssel, amely január 05.napján ... Zártkörűen Működő Részvénytársaság elnevezésre módosult.

.... március 22. és január 05. napja között az I. rendű felperes rövidített cégneve ... Rt. volt. A ... logóját eredetileg a felperes tervezte meg, a tervezési munka ...-ben kezdődött. A módosított arculatot ... alkotta meg évben.

A Magyar Hirdető Vállalat volt jogosult az 1980-as években, illetőleg a '90-es évek elején a megszűntetéséig a vállalati reklámtevékenységben részt venni. A különböző reklámtervezési és kivitelezési feladatok megkötésére úgy került sor, hogy a megrendelő megkereste a MAHÍR céget, vele megbízási szerződést kötött, többek között grafikai munkákra is.

Ugyancsak a MAHÍR kötött szerződést a felkért grafikussal a munka elvégzésére. A terveket a lektorátus képviselője a MAHÍR-nál felvett jegyzőkönyvben értékelte, zsúrizta és árazta. Ezen eljárást követően került ugyancsak a MAHÍR-en keresztül a megrendelőhöz a terv, a grafikus és a megrendelő tehát nem volt közvetlen jogviszonyban egymással.

... által elkészített „módosított arculat” nem tekinthető önálló (származékos) szerzői műnek, mivel annak elkészítése során nem került sor olyan alkotó folyamatra, melynek eredményeként a módosított arculat az eredetivel összevetve egyéni, eredeti jelleget mutatna. A ... feliratot mind a használt betűkarakterben, mind pedig a szöveg elhelyezésében is megváltoztatták.

A módosított arculat szerinti ... logónál a szerkesztési vonalak részben maradnak meg, kiszínezetté vált a háttér, eltűnt a csepp rajzolatából a kontúrvonal, és elhalványították a nagy „B” betű szerkesztett vonalait.

Az eredeti tervhez képest a logó belső arányait megtartották, azonban lényeges látványbeli módosításra került sor.

A II. rendű alperes ezen módosításhoz, mint felhasználó, nem szerezte be a felperes hozzájárulását.

A ... Rt. nevével fémjelzett internetes honlapon a cég története is bemutatásra kerül. Az 1993. év eseményeit illusztráló képen a felperes által tervezett logóval ellátott ... termék látható (idős néni kezében kettő üvegce).

A módosított arculat szerinti logót az I. rendű alperes március 29. napjával levédette. A védett logó részben eltér a módosított arculattól, ugyanis a háttér színezése elmaradt.

A ... Stúdió által ...-ben kiadott papír alapú, embléma.hu Emblématervezés Magyarországon ...-.... elnevezésű könyvben külön-külön került feltüntetésre a felperes, és ... által tervezett módosított ... logó.

Nem áll rendelkezésre adat arra, hogy év folyamán pontosan mikor hozta forgalomba bármelyik alperes a módosított arculat szerinti logóval ellátott ... termékeket.

A felperes az „Embléma.hu” könyv megjelenése körüli időben a könyv hirdetésének internetes honlapján, amelyen megtekinthetők az egyes logók is, vagyis a könyv tartalma, tapasztalta, hogy az általa tervezett emblémát módosították és a módosító személy, mint szerző szerepel a kiadványban. A felperes ezt követően e-mailben fordult az I. rendű alpereshez, mivel annak rövidített cégneve ... Rt. volt. E-mailben kérte, hogy a kialakult jogi helyzetet oldják meg, az I. rendű alperestől csak elutasító választ kapott.

Az eredménytelen egyeztetést követően a felperes november 10. napján a ...i Városi Bíróság előtt szerzői jogainak megsértése iránt keresetet nyújtott be.

Keresetében a jogsértés megállapítása mellett kártérítési igényt is előterjesztett.

A ...i Városi Bíróság megállapítva hatáskörének hiányát, a felperes keresetlevelét jelen bírósághoz áttette.

A felperes módosított és pontosított keresetében kérte a jogsértés megállapítását, eshetőlegesen vagyoni, illetőleg nem vagyoni kárigényt terjesztett elő. Hivatkozott arra, hogy a grafikai művének módosításához az alperesek egyike sem kért engedélyt, mint felhasználó, ezzel megsértették jó hírnevét, és a szerzőnek a mű egységéhez fűződő személyiségi jogát.

Kára összegének meghatározásakor hivatkozott arra, hogy ma már szabadáras termékek az arculattervezések, ellentétben a korábbi jogi szabályozással. Álláspontja szerint megfelelő

számítási mód, hogy különböző arculatok megtervezésének árából átlagot számolva, 3.700.000,- forintot jelölt meg alapdíjként, ennek 100 %-os további összegét pedig az ún. „örök ár” vagy korlátlan mennyiségű, újbóli felhasználás ellenértékeként, továbbá és november 29-e között eltelt időszakra lejárt késedelmi kamat címén, mindösszesen együttesen 15.000.000,- forintos kárigényt érvényesített.

Az alperes a pontosított kereseti kérelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az új Szerzői jogi törvény 94/B. §-a értelmében, amelyben megdönthető vélelmet rögzített a jogalkotó, az alperesek illetőleg a ... Rt. minősül szerzőnek, mivel a logó mellett a művön nem tüntették fel a felperes nevét. A Szabadalmi Hivatal nyilvántartásba a felperest mint szerzőt nem vette, továbbá a közös jogkezelő által kiállított nyilatkozatot sem tudott produkálni a felperes. Ezen túlmenően a ... Rt. volt az, amely nyilvánosságra hozta a művet. Ezért szerzőnek a ... Rt.-t kell tekinteni.

A kárigény összegszerűségét is, és jogalapját is vitatta, vitatta a számítási módot. Hivatkozott arra, hogy a felperest terheli a bizonyítás egyrészt, hogy szerzőnek minősül, másrészt a kár vonatkozásában, illetőleg a kárfelelősség feltételeit a perben a felperes nem bizonyította.

Hivatkozott az elévülésre is, hiszen évtől kerültek forgalomba a ... módosított arculattal ellátott ... termékei, a felperes pedig 5 évet meghaladóan indított keresetet.

A felperes az elévülés vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy ...-ben e-mail útján levelezett a ... Rt.-vel, de arra csak elutasító választ kapott.

Mindkét félnek perköltség igénye volt a másik féllel szemben.

Felperes keresete részben megalapozott.

A bíróságnak a felek nyilatkozatai alapján abban kellett állástfoglalnia, hogy történt-e jogsértés, mely alperes részéről; amennyiben történt jogsértés, az a felperes személyhez fűződő jogát sértette-e meg, avagy a felperes mint szerző vagyoni jogosultságának sérelmével járt-e. Vizsgálnia kellett a bíróságnak az elévülést, és állást kellett foglalni abban a körben, hogy a régi vagy az új szerzői jogi törvényt kell-e alkalmazni.

I.A FELPERES SZERZŐSÉGE

Figyelemmel arra, hogy a peres felek eltérő nyilatkozatot tettek a évi arculatát megtervező szerző személyéről, a bíróság bizonyítást rendelt el.

A felperes CD formátumban a grafikai tervezői tevékenységét alátámasztó számítógépes fájlokat csatolta, továbbá tárgyaláson eredetiben felmutatta és fénymásolatban csatolta az embléma.hu kiadvány idevonatkozó oldalait, és ezen kiadvány internetes formátumának ugyancsak a ... logókra vonatkozó tartalmát.

Ugyanakkor, felhívás ellenére, egyik peres fél sem tudta a szerződést csatolni. Időközben a MAHÍR cég megszűnt, így a bíróság a 15-19 évvel ezelőtti dokumentáció beszerzését nem fogatosította.

A felperes szerzői minőségének bizonyítása érdekében a Kortárs Magyar Művészeti Lexikon évi kiadványát a tárgyaláson felmutatta, és annak rá vonatkozó tartalmát fénymásolatban csatolta. Ebből megállapítható, hogy a felperes munkássága körében már ...-ben feltüntetésre került az ...-ben megjelent, elkészített ... logó.

A bíróság egyéb szakmai kérdések megválaszolása érdekében felkérte állásfoglalásra a Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működő Szerzői Jogi Szakértői Testületet. A Testület szakvéleményében egyértelműen megállapította, hogy a felhasználási szerződés hiányában is az átadott egyéb bizonyítékok alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a perbeli arculat és logó szerzője a felperes.

Az ... augusztus 31. napjáig hatályban volt 6/1970. (VI.24.) MM számú rendelet, mely az alkalmazott grafikai művek felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjakról szólt, részletes szabályozást tartalmazott a tájékoztatás, az oktatás, a könyvkiadás, a kereskedelem, az ipar, a propaganda, a reklám, a postai szolgáltatások és a kiállítások céljára felhasználni kívánt alkalmazott grafikai művekről. Maga a rendelet visszautalt a régi szerzői jogi törvényre.

A régi Szjt. 1. és 4. §-a, valamint annak végrehajtására kiadott 9/1969. (XII.29.) MM számú rendelet, és az új Szjt. (1999.évi LXXVI. tv. 1. § (1)-(3) bekezdései alapján) a grafikai művek és ebbe tartozóan az arculatterv is, a szerzői jog védelem alatt áll.

II. ALPERESEK FELHASZNÁLÓI MINŐSÉGE

ár a peres eljárásban egyik fél sem szolgáltatta az eredeti megállapodásokat, sem a felperes a MAHÍR-ral kötött megállapodását, sem a II. rendű alperes ugyancsak a MAHÍR-ral kötött megállapodását, a bíróság a szerződés hiányában is vizsgálta a II. rendű alperes felhasználói jogosultságát, illetőleg minőségét.

E körben a bíróság abból indult ki, hogy az ...-es években a II. rendű alperes, ...-tól kezdődően pedig az I. rendű alperes mint gyártó a ... terméket előállította, magán a terméken és a csomagolásán is a ... logót alkalmazta. A felperes jogosulatlan felhasználás miatt peres eljárást nem indított, maga a felperes nyilatkozott úgy, hogy a MAHÍR közvetítői megbízotti tevékenységén keresztül az 1991-ben hatályos 6/1970. (VI.24.) MM számú rendelet mellékletében meghatározott díjat közvetett úton a ... Rt.-től megkapta, így a felperes elismerése folytán, és a tényleges felhasználási körülményeket is figyelembe véve a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű alperes jogszerű felhasználónak minősül.

III. SZERZŐI JOGSÉRTÉS

Speciális szakkérdés az eredeti arculat és a módosított arculat, tehát a felperes által készített logó, illetőleg a évben készített módosított logó összehasonlítása, ezért a bíróság a Szerzői Jogi Szakértői Testület véleményére támaszkodott.

A testület szakvéleményének 3. oldalának utolsó bekezdésében a hasonlóságot és a különbséget igen részletesen kifejtette, és határozottan foglalt állást abban a körben, hogy a módosítás nem éri el az önálló szerzői mű minőségét, ez a módosítás az eredeti mű eltorzítását jelenti, a végrehajtott módosítások túlmennek azon a körön, amelyek a mű felhasználásához elengedhetetlen, vagy nyilvánvalóan pl. az alkalmazott nyomdatechnikához szükségesek lennének.

A szakértői állásfoglalásban rögzítettek alapján úgy foglalt állást a bíróság, hogy a felperes által készített arculat, logó módosítása, megváltoztatása sérti a felperes, mint szerző személyhez fűződő jogát; a bíróság álláspontja szerint a módosításhoz a felperes hozzájáruló nyilatkozatát kellett volna kérni. A hozzájárulást egyik alperes sem kérte, sőt a perben határozottan kijelentették, hogy nem is kértek hozzájárulást a felperestől.

A szakvélemény azt is rögzítette, hogy a módosított arculat egyéni, eredeti jellegének

hiánya miatt nem érte el az átdolgozás szintjét.

A felperes szerzői mivoltát a Szakértői Testület egyértelműen meghatározta szerződés hiányában is az egyéb bizonyítékok alapján, ezért nem foghat helyt az alperesek hivatkozása az új Szjt. 94/B. §-ában foglalt megdönthető vélelem körében.

A jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében a bíróságnak állást kellett abban foglalnia, hogy az 1969. évi III. törvényt, vagy pedig a Szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben foglaltakat alkalmazza-e.

E körben a bíróság a ... Ítéletábra ... számú ítéletében foglalt jogi okfejtést tette magáévá. E körben az új Szjt. 110. §-a értelmében, annak hatálybalépésével, azaz ... szeptember 01. napjától hatályát veszítette az 1969. évi III. törvény. Ugyanakkor az új törvénynek nincsen olyan rendelkezése, amely a szerzői jogok megsértése esetére érvényesíthető, jogkövetkezmények tekintetében előírja a korábbi Szjt. alkalmazását. Tehát a szerzői jogok megsértésének polgári jogi jogkövetkezményeként az új Szjt.-ben meghatározott szabályokat vette figyelembe a bíróság.

Ily módon helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a mű egységéhez fűződő védelem a felperest mint szerzőt megilleti.

Az új Szjt. 13. §-a akként rendelkezik, hogy a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A bíróság álláspontja szerint azzal, hogy a II. rendű alperes mint felhasználó, az I. rendű alperes pedig mint gyártó, és a terméket forgalomba hozó jogi entitás, mindketten a kereskedelmi forgalomban évben ... Rt. rövidített névvel megjelenő jogi személyek megrendelték, illetőleg alkalmazták a módosított arculatot, az új Szjt. 13. §-ába ütköző cselekményt valósítottak meg.

A felperes az új Szjt. 94. §-ára alapítottnan az (1) bekezdés a) pontja szerint követelte a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, és a (2) bekezdés alapján érvényesített kártérítési igényt a polgárjogi felelősség szabályai szerint.

E kárigényét eshetőlegesen vagyoni illetőleg nem vagyoni kárigényként terjesztette elő.

A vagyoni kárigényét a korábban hatályos és hivatkozott 6/1970. (VI.24.) MM számú rendeletben foglalt számítási metodika szerint az alapdíj és az ún. „örökár” további 100 %-os összegű honoráriumot jelölte meg, e honoráriumot átlagárként terjesztette elő 3.700.000,- forint összegben. Hivatkozott arra, de időpont megjelölés nélkül, hogy az ... Minisztérium 12.000.000,- forintot, a ... 60.000.000,- forintot, az ... 3.000.000,- forintot, a ... 6.000.000,- forintot és az ... 1.200.000,- forintot fizetett logótervezésért.

Ugyanilyen összegű és mértékű kárigényt terjesztett elő nem vagyoni kártérítés címén is. Felhívta a felperes a Polgári Törvénykönyv idevonatkozó jogszabályhelyeit is, a Ptk. 339. §-t és a Ptk. 355. §-t is.

Az alperes arra hivatkozott, hogy ezeket az adatokat nem támasztotta alá a felperes kellő dokumentációval, illetőleg hivatkozott az elévülésre.

A peres felek egybehangzóan nyilatkozták, hogy a módosított arculattal a piacra évben léptek az alperesek.

A felperes keresetét november 10. napján nyújtotta be.

A Pp. 164. §-a alapján az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az új arculatú termék piacon való megjelenése, és a felperes keresetindítása között több mint 5 év telt el, és így az elévülés szabályait a bíróságnak alkalmaznia kell.

A bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésére alapítottan tájékoztatta a feleket a bizonyítási teher alakulásáról, az alperesek csupán hivatkoztak az elévülés tényére, azonban az elévülés bekövetkeztét bizonyító dokumentumot vagy egyéb bizonyítási eszközt nem terjesztettek elő, felhívás ellenére sem. Így a bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az elévülés tényét megállapíthassa.

Az elévülés bekövetkeztének bizonyítottsága hiányában a bíróság a felperes keresetét érdemben vizsgálta.

A bíróság a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakértői véleménye alapján megállapította, hogy a felperes mint szerző, személyhez fűződő jogait az Szjt. 13. §-ába ütköző módon az alperesek megsértették, és ezért a bíróság az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján mindkét alperes vonatkozásában megállapította a jogsértés megtörténtét.

A kártérítés körében a bíróság a felperes vagyoni kárigényét az alábbiak szerint nem találta megalapozottnak:

A MAHÍR közreműködésével elkészített logó felhasználói jogai a II. rendű alpereshez kerültek, azonban szerződés hiányában a felhasználói jogok köre tételesen és részletesen nem állapítható meg.

Figyelemmel arra, hogy a ... Rt. a szerződéskötéskor hatályos jogdíjat a MAHÍR-on keresztül a felperesnek megfizette, ismételt jogdíj fizetésre nem kötelezhető. A felperes felhívás ellenére nem bizonyította, hogy a jogsérelem a felperes oldalán elmaradt vagyoni előnyt eredményezett, illetőleg tényleges kárt okozott.

A kár összegének bizonyítása a Ptk. 339. §-a alapján, figyelemmel a Pp. 164. §-ára is, a felperes bizonyítási kötelezettsége. E körben a felperes felhívás ellenére a további szükséges bizonyítást a Pp. 3. § (3) bekezdésére történt tájékoztatás ellenére sem terjesztette elő.

A nem vagyoni kárigény körében a bíróság a felperes szerzőségét ért hátrányokat vizsgálta. E körben a bíróság igen nagy hangsúlyt fektetett arra a tényre, hogy az alperesek védjegy oltalomban a módosított arculatot részesítették, nem pedig a felperes eredeti logóját, amely hozzájárult a ... mint egészség megóvó, helyreállító termék piacra való bevezetéséhez, forgalmazásához.

A felperesi hátrány körében a bíróság figyelembe vette azt is, hogy maga a ... termék igen keresett, világhírnévre szert tevő termék, és a felperes jelentős alkotásával díszített.

Értékelte azt is a bíróság, hogy a Szabadalmi Hivatalnál védelembe vett logó nem csak a terméket, hanem a logó elkészítőjének is szakmai rangot ad. Ez az ismertség azonban nem a felperesnél manifesztálódott, hanem más személynél.

Mindezekre tekintettel a bíróság nemcsak megállapította a szerző személyhez fűződő jogának megsértését, hanem e jogsértésre figyelemmel nem vagyoni kártérítésre is kötelezte az alpereseket az Szjt. 94. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerint.

Mivel a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni, a felperes esetében pedig a bíróság nem vagyoni kártérítésre látott alapot, az alperesek azt a kárpótlást vagy költséget kötelesek megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Bár az alperesek arra hivatkoztak, hogy a kártérítés feltételeit a felperes nem bizonyította, a bíróság a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseit alkalmazva, amelyekben a bíróság rámutatott, hogy a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján a jogsértés jellegéből és körülményeiből következően, adott esetben külön bizonyítás nélkül is elfogadhatja és köztudomású ténynek tekintheti, hogy a személyhez fűződő jog megsértése miatt, a sérelmet szenvedett személyt olyan nem vagyoni hátrány érte, amely a kárpótlás iránti keresetet megalapozza.

A jelen ügyben a bíróság a felperes előadása alapján, a kirendelt szakértő testület véleménye, a Szabadalmi Hivatal nyilvántartásának adatai alapján a bíróság, a megjelölt hátrány mibenlétét és bekövetkeztét köztudomású tényként fogadta el. Ezt a hátrányt és annak bekövetkeztét és hatását a bíróság az ítélet indokolásában, fentiekben már kifejtette.

Mindezek alapján a bíróság a Pp. 206. §-a alapján mérlegelési jogkörében eljárva, a felperest mint szerzőt ért személyhez fűződő jog sérelem folytán beállt hátrány kompenzálására 2.000.000,- forintot tartott szükségesnek és elegendőnek.

Az I. rendű alperes a gyártással és forgalomba hozatallal, valamint a II. rendű alperes az eredeti logó megrendelésével és a termék előtti forgalmazásával, ...-tól együttesen vettek részt a gazdasági életben; közreműködésük a sérelmes helyzet előidézésében nem választható szét, a bíróság felelősségüket egyetemlegesen állapította meg a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján.

Tekintettel arra, hogy a kártérítés, ezen belül a nem vagyoni kártérítés is a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, a bíróság a Ptk. 360. §, valamint a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján, a kamatfizetés kezdő időpontját január 01.napjában állapította meg. Ezt az időpontot a perben a felek által szolgáltatott adatok alapján állapította meg a bíróság, mivel csak annyi állt rendelkezésre, hogy a év folyamán hozták forgalomba az alperesek a módosított arculatú csomagolással és címkézéssel ellátott ...et, de hogy az év mely időszakában, erre semmilyen adat nem áll rendelkezésre, ezért a bíróság a január 01. napját találta megalapozottnak a késedelem kezdő időpontja szempontjából.

A késedelmi kamat mértékének megállapításakor a bíróság figyelemmel volt az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra, és ennek megfelelően a január 01. napja előtt felmerült késedelmi kamat vonatkozásában az akkor hatályos rendelkezések szerint, a Költségvetési törvényben meghatározott 11 %-os mértékű késedelmi kamatot vette figyelembe, január 01. napjától a kifizetésig járó időszakra pedig a Ptk. 301. § (1) bekezdésében szabályozott jelenlegi rendelkezések szerint a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatról rendelkezett.

A bíróság ezt meghaladóan azonban a felperes keresetét elutasította, mint megalapozatlan igényt.

Figyelemmel arra, hogy a felperes jelentős mértékben elvesztés lett, a bíróság a pernyertesség-elvesztesség arányában rendelkezett a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján a felperes jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjat magában foglaló részperköltség

megítéléséről.

Figyelemmel arra, hogy a felperes illetékfeljegyzési jog kedvezményben részesült, a bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányában rendelkezett a feljegyzett illeték megtérítéséről. E körben a bíróság a jogsértés megállapítására eső illetéket, valamint a felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegéhez igazodó illeték megtérítésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezte, míg a fennmaradó illetéket a felperes köteles megtéríteni az államnak.

, 2009. év november hó 26. napján

dr. Szigeti Krisztina s.k.

eljáró bíró

II.

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.20.034/2010/7.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Tordai Judit ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek a dr. Gremserger Gábor ügyvéd (...) által képviselt ... Zrt. (...) I. rendű és II. rendű alperes neve (...) II. rendű alperesek ellen szerzői jog megsértése és kártérítés iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2009. november 26. napján kelt 21.P.28.270/2006/52. sorszámú ítélete ellen alperesek 53. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 (Ötszázezer) forintra leszállítja, kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 970.000 (Kilencszázhetvenezer) forint elsőfokú perköltséget, a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 (Kilencszázezer) forint kereseti illetékről akként rendelkezik, hogy abból a felperes 873.000 (Nyolcszázhetvenháromezer) forintot, az alperesek egyetemlegesen 27.000 (Huszonhétezer) forintot kötelesek megfizetni az államnak külön felhívásra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 300.000 (Háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 324.000 (Háromszázhuszonnégyezer) forint fellebbezési illetékből a felperes 301.300 (Háromszázegyezer-háromszáz) forintot, az alperesek egyetemlegesen 22.700 (Huszonkettőezer-hétszáz) forintot kötelesek megfizetni az államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek azon magatartásukkal, miszerint a felperes által tervezett ...logót átrajzolt módosított formában tüntették fel az általuk gyártott és forgalmazott terméken, megsértették a felperes művének sérthetlenségéhez és egységéhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 2.000.000 forint tőkét kártérítés címén, valamint ezen összeg után 2002. január 1-jétől 11 %, 2005. január 1-jétől a megfizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatát, további 120.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy abból felperes köteles 762.000 forintot, míg alperesek egyetemlegesen kötelesek 138.000 forintot külön felhívásra az államnak megfizetni.

A megállapított tényállás lényege szerint a tervező grafikus felperes 1991. és 1992. körüli időszakban a ... vállalat felkérésére díj ellenében elkészítette - egyebek mellett - a ... termék logóját és arculatát, de a felhasználási megállapodás már nem áll rendelkezésre. A felperes által tervezett logó a ... termékeken az arculat módosításig volt látható, de arra nem volt adat, hogy 2001. év folyamán pontosan mikor hozta forgalomba bármelyik alperes a módosított logóval ellátott ... termékeket. Rögzítette, hogy a V... T... által 2000-ben elkészített módosított arculat szerinti logóban a ... feliratot a használt betűkarakterben és a szöveg elhelyezésében is megváltoztatták, a szerkesztési vonalak részben maradtak meg, kiszínezetté vált a háttér, eltűnt a cseppből a kontúrvonal, elhalványultak a B betű szerkesztett vonalai. Az eredetihez képest a logó belső arányait megtartották, azonban lényeges látványbeli módosítására került sor, a II. rendű alperes pedig ezen módosításhoz, mint felhasználó nem szerezte be a felperes hozzájárulását.

Tényként állapította meg azt is az elsőfokú ítélet, hogy a S... S... által 2004-ben kiadott papír alapú, „....” elnevezésű könyvben külön-külön került feltüntetésre a felperes és a V... T... által tervezett módosított ... logó. Felperes ezen kiadvány megjelenése körüli időben tapasztalta, hogy az általa tervezett emblémát módosították és a módosító személy, mint szerző szerepel a kiadványban.

Módosított és pontosított keresetében a felperes annak megállapítását kérte, hogy grafikai művének engedély nélküli módosításával az alperesek megsértették a mű egységéhez fűződő szerzői személyiségi jogát és 15.000.000 forint vagyoni, illetőleg nem vagyoni kárigényt terjesztett elő. Kára összegének meghatározásakor a szabadáras arculattervek átlagával számolva 3.700.000 forintot jelölt meg az embléma áttervezésének tiszteletdíjaként és ennek további 100 %-os összegét az ún. „örök ár” vagy korlátlan mennyiségű újbóli felhasználás ellenértékéeként, a fennmaradó összeg pedig a 2001. és 2006. november 29-e között eltelt időszakra lejárt késedelmi kamat az MNB jegybanki alapkamatának kétszeresével számolva.

Az alperesek vitatták, hogy felperes a mű szerzője, ezzel szemben az Szjt. 94/B. §-ára hivatkozással előadták, hogy a B... Rt. volt az, aki nyilvánosságra hozta a művet, ezért szerzőnek a B... Rt-t kell tekinteni.

Emellett a művön nem került feltüntetésre a felperes neve, a Szabadalmi Hivatal nyilvántartásba a felperest, mint szerzőt nem vette, továbbá a közös jogkezelő által kiállított nyilatkozatot sem tudott csatolni. Vitatták továbbá a kárigény jogalapját, összecszerúségét és e körben a számítási módot is. Elévülésre is hivatkoztak.

Az elsőfokú bíróság - a peres felek eltérő nyilatkozatai folytán - elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes szerzője-e a ...1991. évi arculatának és azt megállapíthatónak találta a tárgyaláson felmutatott K... M... M... L... 2001. évi kiadványa, továbbá a felperes által CD formátumban csatolt, a grafikai, tervezői tevékenységét alátámasztó számítógépes fájlok, valamint a felmutatott és fénymásolatban csatolt „....” kiadvány vonatkozó tartalma alapján. Ezen ítéleti megállapítását a kirendelt a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményére is alapította, melyben a Testület kijelentette, hogy az ismertetett bizonyítékok alapján a perbeli arculat és logó szerzője a felperes. Hivatkozott régi Szjt.

(1969. évi III. törvény) 1. és 4. §-aira, valamint az új Szjt. (1999. évi LXXVI. törvény) 1. §-ának (1) és (3) bekezdéseire, amely alapján a grafikai művek körébe tartozó arculatterv is a szerzői jog védelme alatt áll.

A szerzői jogsértés körében az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján, az új Szjt. szabályainak alkalmazásával akként foglalt állást, hogy a felperes által készített arculat, logó engedély nélküli módosítása, megváltoztatása sérti a felperes, mint szerző személyhez fűződő jogát. Megállapította, hogy a II. rendű alperes, mint felhasználó, az I. rendű alperes pedig mint gyártó, illetve terméket forgalomba hozó jogi személy az új Szjt. 13. §-ába ütköző cselekményt valósítottak meg azzal, hogy megrendelték, illetve alkalmazták a módosított arculatot. Ezért az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján mindkét alperes vonatkozásában megállapította a jogsértés megtörténtét.

Az Szjt. 94. § (2) bekezdése alapján érvényesített vagyoni és nem vagyoni kártérítési igény tekintetében először az alperesek elévülési kifogására tért ki az elsőfokú bíróság. A Pp. 164. §-ára alapítottan leszögezte, hogy az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az új arculatú termék piacon való megjelenése és a felperes keresetindítása között több mint öt év telt el. Mivel erre nem került sor, az elévülés tényét nem látta megállapíthatónak, melynek következtében a felperes keresetét érdemben vizsgálta.

A felperes vagyoni kárigényét nem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság. Indokolása szerint a B... Rt. a szerződéskötéskor hatályos jogdíjat a ...-on keresztül a felperesnek megfizette, ezért ismételt jogdíj fizetésére nem kötelezhető.

A nem vagyoni kárigény körében az elsőfokú bíróság a megállapított jogsértésre figyelemmel az Szjt. 94. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése és 355. § (1) és (4) bekezdése szerint kártérítés megfizetésére kötelezte az alpereseket, a kártérítés összegét - a Pp. 163. § (3) bekezdésére is utalva a hátrány tekintetében - a Pp. 206. §-ában biztosított mérlegelési jogkörével élve 2.000.000 forintban állapította meg. Az alperesek egyetemleges marasztalását a Ptk. 344. § (1) bekezdésére alapította, rámutatva, hogy az I. és II. rendű alperes közreműködése nem volt szétválasztható.

A késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontjaként - a Ptk. 360. §-a, valamint 301. § (1) bekezdése alapján - 2002. január 1-jét állapította meg. Ezt azzal indokolta, hogy a bíróság részére csak annyi adat állt rendelkezésre, hogy a 2001. év folyamán hozták forgalomba az alperesek a módosított arculatú csomagolással és címkézéssel ellátott ...et.

Mivel arra nézve nem állt adat rendelkezésre, hogy az év mely időszakában történt ez, ezért az elsőfokú bíróság 2002. január 1. napját találta megalapozottnak a késedelem kezdő időpontja szempontjából.

A késedelmi kamat mértékét a 2005. január 1-je előtt felmerült késedelmi kamat vonatkozásában az akkor hatályos rendelkezések szerint a költségvetési törvényben meghatározott 11 %-os mértékben, míg 2005. január 1. napját követően a Ptk. 301. § (1) bekezdésének jelenleg hatályos szabálya szerint a jegybanki alapkamattal megegyező mértékben állapította meg.

A meghaladó keresetet elutasította, a perköltség körében pedig a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a felperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjat magában foglaló részperköltség megfizetéséről, tekintettel a felperes jelentős mértékű pervesztességére.

Az ítélet ellen valamennyi peres fél fellebbezést terjesztett elő.

Az alperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozták.

Állításuk szerint az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, mivel az elsőfokú bíróság a felperes szerzőségének tényét a beszerzett Szerzői Jogi Szakértői Testülettől származó szakvélemény alapján állapította meg. A fellebbezési álláspontjuk szerint a szakvélemény nem felel meg az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 16. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, továbbá az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 10. §-ának (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjaiban foglaltaknak. Nem állapítható meg, hogy a testület milyen tárgyakat vizsgált, mi volt a vizsgálat módszere, és hogyan jutott arra a véleményére, hogy a perbeli arculat és logó szerzője a felperes. A perben okirati bizonyítékok is becsatolásra kerültek, melyek vizsgálatához más szakértő - a rendelet 27. §-a szerinti okmányszakértő - igénybevétele is szükségessé vált. Mivel okmányszakértői vizsgálatra nem került sor, ezért a perben nincs olyan bizonyíték, amely a felperes szerzőségét alátámaszthatná, ilyen módon az csak az Szjt. 94/B. §-a szerinti törvényi vélelem alapján állapítható meg. Mivel a művön szerzőként felperes soha nem szerepelt, azon a B... név szerepel az 1990-es évek eleje óta, így az Szjt. 94/B. § (1) bekezdése szerint szerzőnek az alpereseket kell tekinteni. Ugyanez állapítható meg az Szjt. 94/B. § (4) bekezdése alapján is, mivel a perbeli művet először az alperesek hozták nyilvánosságra az 1990-es évek elején.

Hivatkoztak továbbá arra is alperesek fellebbezésükben, hogy az Szjt. 13. §-ában foglalt feltételek nem állnak fenn. Ebből eredően, amennyiben felperes lenne is a mű szerzője, úgy még abban az esetben sem sértették meg alperesek a szerzőnek az Szjt. 13. §-ában védett jogait tekintettel arra, hogy a módosítás és annak mértéke nem sérelmes a szerző becsületére vagy hírnevére.

Ezen felül alperesek vitatták a kártérítés összegszerűségét is arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221. §-ában foglalt kötelezettségét azzal, hogy ítéletének indokolásában nem tér ki arra, hogy a kártérítés összegét milyen számítás alapján állapította meg.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének helyt adását indítványozta.

Előadta, hogy a felperes művének engedélye nélküli, számára elfogadhatatlan megcsonkítása felperes hírnevének kárt okozott. Kára mértékét összességében továbbra is 15.000.000 forintban jelölte meg fellebbezésében is azzal - a másodfokú tárgyaláson eszközölt pontosítással -, hogy abból 7.400.000 forint a nem vagyoni kártérítés, 7.600.000 forint pedig annak a perindítás évéig, 2006-ig számított késedelmi kamata. A számítási mód körében fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett hivatkozásait.

Az alperesek fellebbezése kapcsán előterjesztett észrevételeiben előadta, hogy a Szerzői Jogi Szakértői Testület ezen a szakterületen az első számú szakértői testület, aki a 156/1999. (XI.3.) Kormányrendeletben foglaltak szerint hivatott jelen perben is szakértői véleménynyilvánítására. Az elsőfokú bíróság végzésében feltett kilenc kérdésre, valamint alperesek további négy kérdésére szakvéleményében a Testület a kérdések sorrendjében válaszolt. A szakvéleményt a bíróság és az alperesek is elfogadták, alperesek új szakvéleményt nem kértek és kiegészítő szakvélemény beszerzésének szükségességét sem

jelezték. Kiemelte felperes, hogy az alkotó nevének a művön való feltüntetése egy embléma esetében nehezen értelmezhető és kivitelezhető. Ebből eredően érthető, hogy a szóban forgó terméken a B... név van feltüntetve felperes neve helyett. Ez önmagában azonban még nem támasztja alá alperesek szerzőségét.

Az alperesek fellebbezése részben alapos, a felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntését a jogsértés megállapítása körében a másodfokú bíróság helyesnek találta.

A szerzőség eldöntésének kérdésében helytállóan alkalmazta az elsőfokú bíróság az 1969. évi III. törvény (régi Szjt.) szabályait, mivel a mű megalkotásának időpontjában ez volt a hatályos szerzői jogi törvény. A régi Szjt. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző). Ebből eredően az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotás folyamata kinek a személyéhez köthető.

A felperes személyes előadása, valamint az általa CD formátumban becsatolt, a tényleges grafikai tervező tevékenységét alátámasztó számítógépes fájlok, továbbá a felmutatott K... M... M... L... 2001. évi kiadványa, és a felmutatott és fénymásolatban csatolt „...” kiadvány vonatkozó tartalma alapján helyesen állapította meg az elsőfokú ítélet, hogy a perbeli logó szerzője a felperes. A becsatolt bizonyítékokkal szemben alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a perbeli művet más alkotta. Erre vonatkozó bizonyítékokat alperesek nem terjesztettek elő, bizonyítási indítvánnyal nem éltek, de még konkrét, határozott előadást sem tettek erre nézve a perben.

Nem volt helytálló alperesek hivatkozása e körben az Szjt. 94/B. § (1) bekezdésében foglalt vélelem alkalmazhatósága tekintetében, miszerint az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét ilyenként a művön a szokásos módon feltüntették. Arculattervre vonatkozó grafikai terv, illetve logó esetében nem szokásos a szerző nevének feltüntetése, ebből eredően a vélelem a perbeli esetben nem alkalmazható. A „...” név feltüntetése különösen nem ad alapot alperesi cégek bármelyike szerzőségének megállapítására azért, mivel szerző az Szjt. 4. § (1) bekezdés értelmében csak természetes személy lehet, az alkotói tevékenység gazdasági társasághoz nem köthető.

A felhasználói szerződés alperesek által hivatkozott hiánya sem ingatta meg az elsőfokú bíróságnak a felperes szerzősége körében elfoglalt álláspontját tekintettel arra, hogy a hiányolt felhasználói szerződés mindössze az alkotás tényének egyik bizonyítéka lehetne. Annak hiánya azonban önmagában nem cáfolja felperes szerzőségének tényét.

Az Szjt. 13. §-a szerint a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes. Első fordulatában e szabály védi a művet a közvetlen beavatkozásoktól, kimondva, hogy a mű minden torzító, csonkító, azaz a mű lényegét érintő megváltoztatása a szerző személyhez fűződő jogát sérti, egyéb törvényi feltétel nélkül. A törvényhely második fordulata az olyan közvetett beavatkozásokra vonatkozik, amely esetben a mű megváltoztatása vagy megcsorbítása sérelmes a szerző becsületére vagy jóhírnevére. E második esetben a törvény a mű gondolatiságát, mondanivalóját kívánja elsősorban védelemben részesíteni.

A jelen esetben az első fordulat megvalósulását a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye egyértelműen alátámasztotta, kimondva, hogy „a ...logót az eredeti

tervhez képest megváltoztatták - bár arányait megtartották - és ezzel lényeges látványbeli módosítást hajtottak végre. (...) Az eredeti „...” embléma megváltoztatása, eltorzítása sérti a szerző személyhez fűződő jogát. A módosított arculat elkészítése során végrehajtott módosítások túlmennek azon a körön, amelyek a mű felhasználásához elengedhetetlenek vagy nyilvánvalóan (pl.: az alkalmazott nyomdatechnikához) szükségesek lennének, ezért arra az új Szt. 50. §-a nem alkalmazható." (Szerző Jogi Szakértő Testület 2009. január 14-én kelt szakvéleménye 3. oldal Ad 5-6. pont második bekezdése). Összevetve a 2000. évben készített „módosított arculatot” az 1991-ben elkészített eredeti változattal megállapította azt is a testület, hogy a „módosított arculat” nem tekinthető önálló (származékos) műnek. (Szakvélemény 3. oldal Ad 3-4. pont első bekezdése). Leszögezte, hogy erre a következtetésre azért jutott az eljáró tanács, mivel megítélése szerint a „módosított arculat” elkészítése során nem került sor olyan alkotó folyamatra, amelynek eredményeképpen a „módosított arculat” az eredetivel összevetve egyéni, eredeti jelleget mutatna.

Az alperesek fellebbezésükben alaptalanul vitatták a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményét. A szakvélemény maga is hivatkozik a Szerzői Jogi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI.3.) Kormányrendelet 8. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint „a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)”. A szakvéleményből kitűnően a Szakértői Testület a perben addig felmerült tényeket, a felhozott bizonyítékokat megvizsgálta és azokat mérlegelte szakvéleménye kialakítása során.

Egyebekben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményén túl az egyéb bizonyítékokat is figyelembe vette, és azokat a maguk összességében értékelte döntése meghozatala során (Pp. 206. § (1) bekezdés). Mérlegeléssel kialakított álláspontját a másodfokú bíróság elfogadta. A két műnek laikus általi összevetése alapján is látható, hogy az eredeti műben a hangsúly a szerkesztési vonalakra és a szerkesztett B betűre tevődött, amellyel kontrasztot képzett a háttér csepp formája. Az új grafikában a szerkesztési vonalak részben eltűntek, és a csepp-forma nagyobb hangsúlyt kapott, emellett a ... csepp szavak is más formában és betűtípussal jelennek meg. Mindez a külső szemlélő számára is észlelhető változás, amelyet a szakértői testület szakmai szempontokon alapuló véleménye lényeges látványbeli módosításnak tekintett.

A mű lényegét jelentő megváltoztatás esetén pedig a becsületsértés, vagy a hírnévsértés tényállási elemek megvalósulása már nem szükséges, önmagában ezen az alapon is megállapítható a jogsértés.

Mindezekből eredően az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott, amikor a szerzői jogsértést az Szt. 13. §-a szerint a 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján mindkét alperes vonatkozásában megállapította, és ítéletében a személyhez fűződő jogsértésre figyelemmel nem vagyoni kártérítésre kötelezte az alperest az Szt. 94. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1), valamint a 355. § (1) és (4) bekezdése szerint.

A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonaiban beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért

vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A személyhez fűződő szerzői jogok megsértésének igazolása - a kártérítési felelősség körében - önmagában csak a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot, ezért a fenti rendelkezések alapján a hátrányt és a jogellenes magatartás között fennálló releváns okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítani. Erre az alperesi fellebbezés alappal hivatkozott.

A Legfelsőbb Bíróság azonban több eseti döntésében rámutatott, hogy a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján a jogsértés jellegéből és körülményeiből következően adott esetben külön bizonyítás nélkül is elfogadhatja köztudomású ténynek tekintve a bíróság, hogy a személyhez fűződő jog megsértése miatt a sérelmet szenvedett személyt érte olyan nem vagyoni hátrány, amely a nem vagyoni kárpótlás iránti keresetet megalapozza.

A jelen ügyben a másodfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a felperes előadása alapján a hátrány mibenléte és bekövetkezése köztudomású tényként elfogadható. Köztudottnak vehető ugyanis, hogy egy neves grafikusművész számára hátrányt jelent, ha akár a szakma, akár a nagyközönség egy széles körben elterjedt gyógyhatású készítmény, illetve gyógyszer csomagolásán is megjelenő arculatot - a szerző engedélye nélkül végrehajtott - beavatkozás következtében nem az eredeti alkotó személyéhez köti, és ezzel a művész ismertsége, elismertsége csorbát szenvedhet. Ezt meghaladóan azonban a felperes további konkrét hátrányt nem jelölt meg, más olyan hátrányos szakmai vagy élethelyzetre nem hivatkozott, ami okozati összefüggésben állt volna az alperesek jogsértésével. Erre figyelemmel a köztudomású hátrány alapján lehetett megállapítani a nem vagyoni kártérítést. Annak az elsőfokú bíróság által megállapított összecszerúségét azonban a másodfokú bíróság eltúlzottnak találta, tekintettel a jogsértés tárgyi súlyára, az okozott hátrány jellegére és mértékére, valamint az összecszerúség tekintetében kialakult bírói gyakorlatra is.

A fent kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 forintra leszállította.

A pernyertesség-pervesztesség arányának megváltozása folytán a másodfokú bíróság a le nem rótt kereseti illeték viselésének aránya és a perköltség kérdésében is megváltoztatta az elsőfokú döntést. A felperes - akinek az elsőfokú bíróság illetékfeljegyzési jogot engedélyezett - keresetében a jogsértés megállapítását és 15.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését kérte, amelyhez képest a jogsértés megállapítása és 500.000 forint nem vagyoni kártérítés tekintetében lett pernyertes. A másodfokú bíróság ennek az arálynak a figyelembevételével kötelezte a feleket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint a kereseti illetéknek az állam javára történő megfizetésére. A felperes ugyanis csak a másodfokú tárgyaláson módosította fellebbezését oly módon, hogy 7,4 millió forint nem vagyoni kártérítés és annak - 7,6 millió forint összecszerúségben megjelölt - tőkésített késedelmi kamata megfizetésére kéri alpereseket kötelezni. Az elsőfokú eljárásban valamennyi keresetmódosításában, illetve pontosításában következetesen 15.000.000 forint kártérítési igényt jelölt meg, így a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltség megállapítása körében is ezt a pertárgy értéket vette alapul és ennek figyelembe vételével alakította ki a pernyertesség-pervesztesség arányát.

Az alperesek elsőfokú részperköltségének a megfizetésére a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a túlnyomórészt pervesztés felperest, amely - tekintettel a felperes és az alperesek által előlegezett 108.000 - 108.000 forint szakértői költségre is - a 32/2003. (VIII.22.)

IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, áfával növelt ügyvédi munkadíj arányos részéből áll.

A Fővárosi Ítéltábla egyebekben az elsőfokú ítélet rendelkezéseit helybenhagyta.

A Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú részperköltségének megfizetésére, amely a fellebbezéssel vitatott pertárgy értékre figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított és áfával növelt ügyvédi munkadíj arányos részéből áll.

A felperes a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles.

, 2010. május 4.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: